

Sabotageteknik

Der er mange myter om, hvordan vi arbejdede som sabotører, og hvordan aktionerne blev planlagt. Her beskrives, hvordan vi greb tingene an, og hvilke vanskeligheder vi stødte på.

Opklaringsfasen

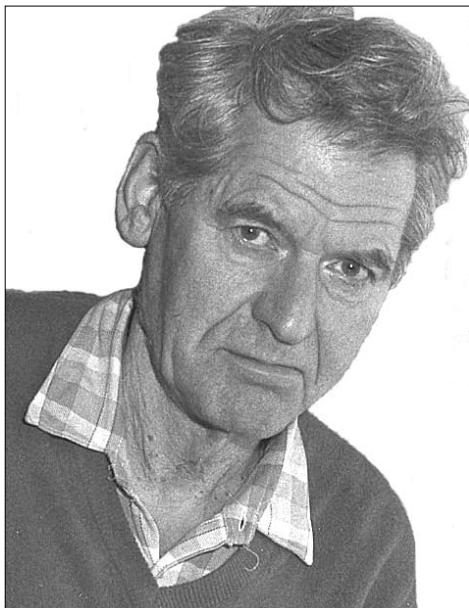
Vi kunne få en ordre oppefra, eller vi kunne få nogle tips, som vi afprøvede og efterfølgende forelagde for ledelsen. Når opgaven var klar, gik vi i gang med indsamling af oplysninger: Bygningernes beskaffenhed – var det jernbeton eller træskure? Lokalernes beliggenhed. Ind- og udgange, døre, låsesystemer, nøgler, maskinerne placering. Hvilke maskiner var af størst betydning? Kan det ødelægges med et eller andet ufarligt? Med sukker i cementen? Sukker i benzinen? Eller med et stinkstof som f.eks. Sabodeur. Kan man smadre det f.eks. med en hammer? Flere hundrede topstykker til flymotorer blev ødelagt med forhamre på B&W. Kan det brændes af? Er man nødt til at sprænge det i luften? Kan man lamme – altså ødelægge ved blot at sætte en enkelt del, en enkelt maskine ud af spillet?

Planlægningsfasens

betydning for et godt resultat blev ofte undervurderet, og enkelte nye folk, som gik fra den ene vellykkede aktion til den anden, tilføjede af og til i deres ungdommelige overmod sig selv og deres handlekraft, som værende den udslagsgivende faktor. Desværre resulterede det i sjusk med banale sikkerhedsregler, og flere måtte betale med deres eget og kammeraters liv.

Indsamling af oplysninger var langsommeligt, tidskrævende og kedsommeligt – typisk arbejde for vandbærere. Fatter gav mig en fantastisk god fidus:

I smedeforbundet havde partiet en mand, som havde et kartotek, hvor han havde partimedlemmer registreret.

Kaj Henning Schmidt med dæknævnet »Niels« flygtede fra Sverige til Danmark og blev anholdt på Anholt.

Han var planlægger og hovedmand i nogle af Bopas største aktioner.

På den måde fik vi kontakt og en utrolig sikker insider information. Det kunne betyde, at vi også kom ud for små personlige opgør.

Ved en aktion fik vi kun nogle vigtige informationer på betingelse af, at vi gav vor kilde ord på, at vi ville give en af vagterne en lærestreg, fordi denne vagt – som han så smukt udtrykte det – var et ualmindeligt stort, dumt, højrøvet svin. Da jeg var noget henholdende i mit svar, blev han bindegale og klappede i. Hvis ikke du lover mig at ordne den fyr, hvis ikke du vil give mig hånd på det, kan du bare skride! Han fik hånden, og da vi bulede butikken, måtte jeg lige kontrollere, om kammeraternes opdragelsesmetoder havde haft den aftalte virkning. Vagten lå i et hjørne af vagtstuen og jamrende igen og igen:

– Nåde, nåde, jeg gør det aldrig mere.

Efter hver aktion skulle man skrive en aktionsrapport til bureaukraterne (ledelsen), derfor opsøgte jeg igen kontaktmanden for at høre, om vort arbejde var udført tilfredsstillende.

Han var begejstret over pædagogikken, men var noget svær at få til at samle sig om det væsentlige, nemlig, om fabrikken var ude af stand til at rustbeskytte tyske ubådsdele.

Nogen har givet undret sig over, hvordan Bopa med så stor sikkerhed kunne få kendskab til de enkelte værnemagervirksomhe-

der og deres produktion.

Nogle af Bopas afdelinger fik nøjagtige tegninger fra forsikringsselskaber og fra forskellige kommuners tekniske afdelinger. En af vore bedste kilder var DSB. KK fortalte mig, at han havde faste møder på Hovedbanegården hver morgen, hvis ikke han lige var ude i andre forretninger. DSB-folkene oplyste hvilke jernbanetransporter, der skulle igennem distrikterne inden for det næste døgn.

En af vore folk i Nationalbanken havde det job at kontrollere alle værnemagernes regninger, så på den måde havde vi det bedste og sikreste udgangspunkt, nemlig værnemagervirksomhedernes egne opgivelser. Men ellers var det med at hænge rundt om i gaderne og observere, hvem der kom og gik, hvor de boede osv. På en fabrik satte vi en nævenyttig funktionærs dødsannonce i aviserne og sendte kondolencetelegrammer og kranse til konen. Denne form for pædagogisk påvirkning blev finansieret af vore lommepenge, og den gav resultater.

ALARMSYSTEMER

Vagter var et særligt problem. Nogle hilste man venligt på. Det var nok at linde på skjorten, så de kunne se pistolen, og nogle steder blev man mødt med bemærkningen: »Nåh, er det nu dig igen?« Andre måtte man pacificere.

Vagterne på B&W var specielt udvalgt af ledelse og arbejdere. Det var besindige folk, som var meget hjælpsomme, når de fik besøg. Men for at være helt sikre på, at ulykker blev undgået, var deres revolverhylstre plomberede og maskinpistolerne låst inde i et pengeskab i vagtstuen.

Af Frikorpsets rester dannedes Schalburgkorpset, herunder Sommerkorpset, det blev ledet af kaptajn Poul Sommer fra det danske krigsvæsen. Det var de farligste sabotagevagter, for de var helhjertede nazister.

ARBEJDERES HOLDNINGER TIL SABOTAGE

De første fabrikker, hvor jeg var inde og genne arbejderne ud, var ikke altid lige morsomme.

Tyskernes nederlag ved Stalingrad hjalp dog noget på de valnes holdninger. Men propagandaen i Danmarks Radio – især fra en af nazisternes dygtige propagandister, Krenchel – var så effektiv,

at det var lige før jeg også ville sige undskyld. Denne propaganda fik mange til at se negativt på sabotagen. Endelig gjorde vi jo folk arbejdsløse.

Mange frygtede at blive sendt til Tyskland. På en måde forstod jeg dem godt. Flere gange mumlede de og kom med spydige bemærkninger: »Drengerøve, barnerumper«. Værst var det, at mange skyndte sig så langsomt, at de ligefrem gik baglæns.

De prøvede at trække tiden ud vel vidende, at tiden arbejdede for dem og imod os. Et sted så jeg et par store, frække smedetampe fylde lommerne med kostbart måleværktøj – letomsættelige varer på den sorte børs. Da jeg nærmede mig, sparede de ikke på deres grovheder. Overbeviste om, at drengerøven ikke kunne eller ikke ville gøre dem noget, grinede de ad mig.

Aldeles rasende råbte jeg, så alle i hallen kunne høre det:

– Nu skal I edderhyleme se at få lettet røven!

De grinede blot fjoget, og tempoet blev demonstrativt sat endnu en tak ned. Jeg knaldede nogle skud af, så det peb om ørerne på dem, og skreg:

– De næste skud får I i røven.

Det hjalp, men drengerøven var ikke tilfreds. De prøvede at gemme sig i flokken af arbejdere og funktionærer, men jeg beordrede dem ud foran hele flokken og skreg:

– Tøm lommerne, I to sortbørshajer!

Det kneb igen, jeg sigtede direkte på den største og råbte:

– Har du ikke tømt lommerne, inden jeg har talt til tre, skyder jeg dine nosser i laser.

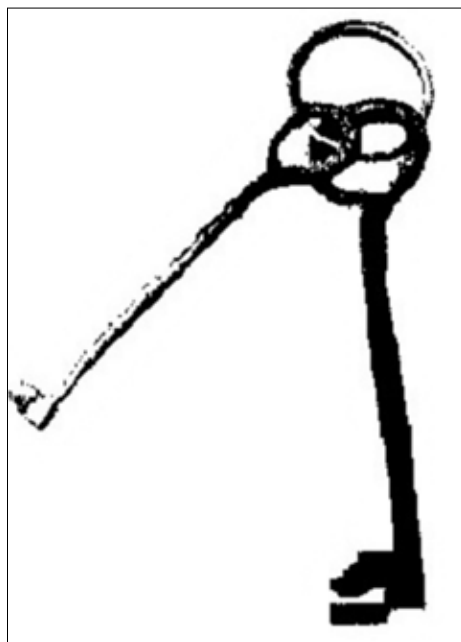
Lommerne blev tømt, men lige så grove og brovtende, de havde været ved min entré, lige så ynkelige var de nu, da de blev afsløret som et par gemene forbrydere.

En dag spugte Kaj Schmidt, kaldet »Niels«, mig:

– John (som var mit dækningsnavn), vil du tage dækningen (vil du påtage dig at sikre aktionsholdet) af Radiofabrikken Always i Boyesgade? – Jeg kan da kigge på den.

Nogle dage efter fik han følgende besked:

Med disse falske nøgler gav Christian Johansen (senere Staffe) os adgang til 3 tons sprængstof på et af Hærens forter.

– Vi kan garantere absolut arbejdsro i 5 minutter og ellers, hvis det går galt, op til 8 minutter. Jeg var kommet frem til dette resultat på følgende måde: For fuldt drøn kørte jeg på cykel fra de nærmeste steder, hvorfra tyske udrykningshold ville blive sendt af sted til aktionsstedet, og tog tid på sekunder.

Regnestykket så da således ud: Fra alarmen blev slået, og til udrykningsholdet var klar til udrykning, gik der minimum 2 minutter. Tyskernes køretid var 4 minutter. Den tid, vi kunne holde udrykningsholdet stangen og holde flugtvejene åbne, var 2 minutter. Tid for aktionens udførelse højst 8 minutter.

Skulle denne aktion lykkes og vi overleve, havde denne tidsfaktor på 8 minutter en afgørende betydning. Aktionen blev udført på fire et halvt minut.

VORT UDSTYR – ELLER MANGEL PÅ SAMME

I sabotagens første tid fik vi intet udefra, ingen våben og intet sprængstof. Eksperterne – de, der havde uddannelsen, og som kunne/burde have uddannet os og skaffet varerne – glimrede ved deres passivitet på hjemmefronten. For at gøre det klart for enhver: Forsvarets folk, der havde modtaget løn i årevis for at forsvare lille Danmark, skjulte sig i krogene, og de havde endog forbud mod at kæmpe for et frit Danmark.

Derfor var sabotørernes udstyr så primitivt: hjemmelavede brandbomber. Aerolitten, som vi stjal i Faxe Kalkbrud og i skovene, gav godt nok et brag, men havde en virkning som små våde kinesere. Derfor var Berlingske Tidende og lidt sprit fra mors køkken længe det mest effektive. Hærens signalbomber, som Christian leverede, brugte vi f.eks. på en tømmerplads i Sydhavnen. Efterhånden som ilden nåede dem, gav de et ordentligt brag og gav dermed brandfolkene en god undskyldning for at forholde sig passive. Vi sneg os i nattens mulm og mørke ind som gemene tyve.

Jeg ved ikke præcist, hvor mange der satte livet til i forsøg på selv at fremstille bomber. Der røg fire mand på Frederiksberg i en lejlighed på fjerde sal. I øvrigt er Bopas kogebog et godt eksempel på vor katastrofale mangel på banale sabotagemidler.

Grupperne var lige indtil krigens afslutning selvforsynende med våben – det vil sige, man afvæbnede sabotagevagter og tysk militærpersonel. Udrustningen varierede meget fra gruppe til gruppe. Vi havde i det meste af 1944 en maskinpistol og en automatisk pistol hver.

Først på min fødselsdag den 12. april 1945 modtog jeg mit første nedkastede våben, da Ib forærede mig en amerikansk Colt pistol, kaliber 11,45 mm. Hele april måned 1945 blev brugt til at gøre engelske og amerikanske håndvåben rene for olie og fedt. Et svi-nearbejde af rang, fordi vi manglede klude og fortynder til affedtningen. Vi sad og gned avis efter avis rundt i en stor fedtet kage. Svenske våben dukkede også op to uger før freden kom.

Nogle sprængstoffer, som vi var i besiddelse af, blev smuglet ud fra Hærens Ammunitionsarsenal, og endelig stjal vi flere gange større partier trotyl fra Hæren.

KK havde sin egen lidt private forsyningskilde, nemlig Rødovre Politis lager af beslaglagt sprængstof. De allierede nedkastede en del plastisk sprængstof, PE 02 og 08, »marcipan« kaldte vi det på grund af en stærk, sødlig lugt.

På grund af en helt gal opfattelse af Bopa, blev også de allieredes nedkastede forsyninger lagt på lager, hvor de samlede støv.

Man foregøglede sig nemlig, at Bopa udelukkende var en kommunistisk organisation med revolutionære tilbøjeligheder, og at vi nærede ønsker om at indføre proletarietets diktatur med vå-

benmagt, når krigen var ovre. Kopas formelle ændring af navn til Bopa må ses som et fortvivlet forsøg på at understrege, at organisationen nu var et udtryk for en bredere, folkelig opbakning af sabotagen som sådan, og at man derfor i den fælles kamp mod nazisterne burde lade os få del i nedkastningerne. Bopa var i 1944 repræsentativ for den brede, folkelige deltagelse i modstandskampen.

I Bopa var man hamrende ligeglade med folkenes politiske observans, politik blev aldrig diskuteret, sagen drejede sig ene og alene om spørgsmålet: Ville de, og kunne de være med til at give tyskerne nogen over nakken. Bopas effektivitet gjorde ikke kommunistspøgelset mindre i de småborgerlige kredse. Men man overså helt, at vi kæmpede med ryggen mod muren.

Vi brugte alle til rådighed stående midler, men vi kørte på pumperne og havde ikke et overskud til at tænke på en fred. En fred, vi ikke tog for givet, at vi selv ville opleve. Den gennemsnitlige levetid for en Bopa-sabotør, fra han startede karrieren, var 2-3 måneder. Ved en aktion var der som regel fire ting, der skulle klappe: Skaffe sig adgang til stederne, der skulle smadres, og samtidigt pacificere vagter – samt bringe arbejdere, funktionærer og andre i sikkerhed.

Dernæst skulle vi sikre os arbejdsro, afspærre for uvedkommende og sikre mindst mulige tab af civile.

Sidst, men ikke mindst skulle vi sikre vore flugtveje. De sidste opgaver blev som regel udført af dækningsgrupperne.

Sabotagen blev efterhånden populær.

Enhver med lidt fornuft kunne se, at sabotagen begrænsede tab og skader på mennesker og på faste værdier. Jeg har altid betegnet danskerne som holdningsløse hækkeløbere. Sabotagens popularitet lå vel i, at det var den billigste måde, og at det var dér, hvor gærdet var lavest og for vor nation nærmest en næsten gratis måde at få lidt national selvfølelse på samt nogen anerkendelse blandt de allierede. Mange følte sig som en del af gamet, når vi igen for Gud ved hvilken gang havde snydt Herrefolket. I de københavnske gader kunne man i en periode høre bybudene synge:

”De ringer og kalder, vi kommer og knalder”
Sabotørerne var meget opfindsomme: I begyndelsen sneg man sig som lusede tyveknægte ind i ly af mørket, bevogtningen var det

jo så som så med. Senere skete der det, at arbejdere, vagter og andre, som måske var ansat på virksomheden, udførte eller deltog i aktionen. Bopa-sabotører tog arbejde på virksomheder og gik som de andre arbejdere ud og ind gennem vagterne. Man bar sprængstof ind i virksomheden i veste, som man bar på den nøgne krop under tøjet. Civile blev telefonisk advaret udefra, men jeg var vidne til, at denne alarmeringsmetode gav to slemme kiks. Det ene kostede fire arbejdere livet og det andet 12. Antallet af sårede og lemlæstede er ukendt.

Var risikomoment og tidsforbrug for stort, valgte man ofte stormangreb som løsningsmodel. Man skød eller sprængte vagterne i luften. Et sted, på fabrikken Allways i Sydhavnen, brugtes en 20 mm maskinkanon til vagtstuen, og sprængstofdoserer til vagtstuer i øvrigt var almindeligvis 12 kg.

Angrebsholdet havde i grove træk til opgave at:

- 1) Pacificere vagter.
- 2) Rydde op, sikre arbejdere og funktionærer.
- 3) Sprænge og smadre værnemagerbullen.

På Riffelsyndikatet demonterede sabotørerne med fare for deres liv bomberne. På fabrikken Carltorp på Roskildevej havde kammeraterne tændt for bomberne og var på vej væk, da de fik besked på, at en hjertesyg mand lå i sin seng i en naboejendom. Til trods for at de løb en meget stor personlig risiko, sprintede fire mand tilbage, rev en dør af, anbragte den syge på den og løb i sikkerhed med ham. Her blev en civil dræbt af nedstyrtende murbrokker, da han trods advarslerne lige skulle kigge. Om lægen som dødsårsag skrev nysgerrighed på dødsattesten skal være usagt.

På Dansk Aluminiumsfabrik havde jeg tændt og var på vej ud, da en arbejder standsede mig og fortalte, at Osvald lå og sov under bomben. Vi løb tilbage og fik ham ud ved fælles hjælp, men her fik jeg lidt senere tørre tæsk af en vagt som belønning.

I virkelighedens verden var sabotørerne folk, som holdt en paraply op over den danske befolkning, så den kunne producere i fred og ro til Værnemagten. Igennem årene har jeg haft den opfattelse, at sabotagen skånede os for luftbombardementer.

Men det viser sig i dag at være fejlagtigt, al den stund de allierede lige efter angrebet på B&W opgav luftbombardementer af virksomheder i alle de besatte lande.

Befolkningen forstod imidlertid at værdsætte den omhu, sabotørerne ofte med stor personlig risiko for deres eget liv og lemmer udviste for at skåne deres landsmænd. Alarmering pr. telefon blev forkastet som en sikker alarmeringsmetode, da den kostede mange arbejders liv og førlighed. Danske overordnede funktionærer satte produktionen for tyskerne højere end deres medborgeres liv og undlod derfor at slå alarm.

Vi diskuterede sanktioner mod disse emsige funktionærer, som negligerede advarslerne og dermed gjorde sig skyldige i tab af liv. Så vidt jeg kan skønne, er ingen blevet straffet.

Dækningsgruppernes betydning har man aldrig ofret megen omtale, men jeg har flere steder beskrevet arbejdsmetoder og midler for disse grupper. Tilliden til, at kammeraterne ude ville sætte alt ind på at holde flugtvejene åbne, var én af forudsætningerne for, at så mange aktioner lykkedes.

Den foragt, jeg andet steds udtrykker over for de frihedskæmpere, der skulle dække os ved Amagerbanen, men bare stak af, er et godt vidnesbyrd om disse forhold. De sidste, der måtte forlade aktionsstedet var dækningsfolkene.

LIDT OM SPRÆNGSTOFFER

Vi opdelte krudt og sprængstoffer i forskellige kategorier:

1. Krudt – f.eks. sortkrudt – var let antændeligt og derfor svært at håndtere, det gav stort knald og ringe effekt. Det var bedst til antændelse af brande, men svært at fremskaffe, og derfor brugte vi fredags Berlingereren.

2. Aerolit og dynamit brugtes i skove, stenbrud og ved bortsprængning af vrag, der spærrede for skibstrafikken. De første røverier af aerolit satte Politiet på den anden ende, og man udlovede kæmpeformuer som dusører. Desværre blev mange af de gamle Kopa-sabotører pågrebet.

3. Af brisante sprængstoffer kan nævnes Trotyl, PE No. 2, 808 og det tyske Donarit. Trotyl var det sprængstof, der lå i det danske forsvars depoter, og som forswarets folk nidkært forhindrede os i at få fat på, men de forærede det meste til tyskerne den 29. august 1943. Trotylen fandtes i stænger svarende til 1 kg margarine og i pulverform. Her blev den som oftest lagret i tønder, der lignede smørdritler med en vægt af 50 kg.

Donaritten købte Bopa af tyskerne. Indkøbet stod en kendt billedhugger, Knud Nellemose, for. Disse indkøb skete officielt til et »firmas« bortsprængning af skibsvrag, og det skete på et tidspunkt, hvor mange af os drevet af sult spiste i tysk besatte hotellers køkkener. Trotyl og Donarit var værst at pakke og gøre klar som bomber, for de gav en formidabel hovedpine.

De engelske og amerikanske stoffer PE No. 2 og 808 blev leveret i ruller med oliepapir om med konsistens som modellervoks, og de kunne meget nemt formes efter det emne, man ville sprænge. Derved blev bomben retningsbestemt, og virkningen af det kraftige sprængstof blev dermed yderligere forstærket. De plastiske sprængstoffer havde samme effekt som en skæreblander. De kunne skære ret igennem svære maskindele. De brisante stoffer kan brænde uden at eksplodere, derfor brugte vi dem som brændsel i nødsituationer; vi stoppede det simpelthen i kakkelovnen. For at få eksplosionen frem, skal der bruges en forsprængning, som vi fremkaldte med en primer:

- a) Tændmiddel, kan være en lunte eller en blyant.
- b) Detonator – og ved visse stoffer en:
- c) Primer plus Cordtex, som udvendig ligner en hvid, kraftig elledning med 5 poler.

I stedet for en kobberledning er der sprængstof indeni, så når flere ladninger er forbundet med Cordtex, sprænger alle samtidigt i ét brag. Sprængstoffet i Cordtex har altså samme funktion og virkning, som hvis vi forbinder ladningerne med elledning og sender strøm igennem.

Fordelene ved Cordtex er, at sprængningerne bliver mere effektive og præcise, og man undgår, at én bombe f.eks. slynger en anden bombe væk fra sit mål (maskine, transformator osv.) for f.eks. at havne i en pølsevogn, et lokum eller et iskagehus. Altså maksimal skadevirkning på målet og minimal på omgivelserne, og man opnår, at placering og tænding er hurtigere. Derved reduceres tidsfaktoren og dermed risikomomentet.

Et eksempel på dette var kraftcentralen på B&W. Her benyttede vi 100 meter Cordtex og 11 ladninger, men der kom kun ét knald. Kraftcentralen blev totalt smadret, mens den omgivende fabrik og beboelseskvarter stort set var ubeskadiget.

Det overbeviste alle skeptikere, når de sammenlignede sabotagen med det engelske luftangreb. Propagandaværdien af denne aktion var unik.

SÅDAN MONTERER MAN EN BOMBE

Luntten brænder, så vidt jeg husker, med 1 cm i sekundet. Længden måles ud, så den passer til den tid, der er planlagt – som regel 3-8 minutter. Luntens ender puttes henholdsvis i en fænghætte med svovlsats og i en detonator, der klemmes sammen med en tang, hvis man havde en – men ofte brugte vi tænderne – og omvikles med isolerbånd, for at ilden fra luntten ikke skal fise ud i den blå luft. Svovlsatsen skal blot stryges mod en tændstikæske – en hurtig og sikker måde, at tænde på i en lidt stresset situation, men også dem manglede vi i lange perioder og stod ofte med valne, forfrosne fingre i strid vind med almindelige tændstikker. Stormtændstikker var også en mangelvare.

Monteringen foregik ofte på et køkkenbord, i en mørk kælder uden lys eller på et loft.

Der var flere slags lunter. Vi havde en overgang blylunter, men dem var jeg usikker på, for jeg var bange for at knække dem, når vi kørte med dem inde på maven. Sortkrudtslunterne var mere sikre – men fedtede og klistrede. Detonatoren er et tyndt hylster i aluminium, indeni er der knaldkviksølv – et sprængstof, som eksploderer, hvis hylsteret trykkes, rystes eller udsættes for selv små slag. Ved utilsigtet eksplosion i en hånd ryger hånden. Kan også bruges til genstridige døre.

Mekanismen i en »blyant« er den samme som i en hornmine, der driver rundt på havet. I en beholder er der syre, og når syren ved et tryk eller stød siver ud, ætser den en metaltråd over. Når tråden knækker, udløses en slagstift, som af en fjeder ramler ned i detonatoren, og minen eller bomben eksploderer. Blyanterne var forsynet med forskellige typer og forskellige tykkelser metaltråd, derfor kunne man have mange forskellige tider, f.eks. fra 5 minutter og helt op til 24 timer.

Når det var varmt i vejret, eller bomben lå i et meget varmt lokale, ætsede syren hurtigere, og derfor gik bomben hurtigere af end beregnet. Var det derimod koldt, f.eks. frostvej, kunne en fem minutters blyant være timer om at gå af.

Vi kendte risikoen. Da jeg kravlede frem over jernbaneskinneerne med 12 kg sprængstof fuldt monteret i strakte arme, kendte jeg dermed også mine chancer for at overleve, hvis jeg var blevet beskudt. De engelske blyanter var alt andet end pålidelige.

Derfor er Niels' bemærkning om, at han var lige ved at skide tyndt, da de gravede de fuldt monterede blyanter op af 75 kg trotyl på Syndikatet meget betegnende.

På blyanten var der nogle huller, hvor de stak et stykke fodstål igennem for at spærre og forhindre slagstiften i at nå frem til detonatoren. De kendte risikoen, men de gjorde det alligevel for at redde deres landsmænds liv. Forstå det, hvo som kan.

Jeg havde ikke gjort det. Dertil var risikomomentet for stort, det var nærmest selvmord. Mit syn på danske arbejdere afveg fra kammeraternes. Godt nok udgjorde vi en »paraply«, en beskyttelse, men det var ingen forsikring eller risikogaranti for, at de kunne producere uhæmmet i tryk forvisning om, at de var beskyttet af os. Hvis jeg skulle vægte min risiko mod arbejdernes, ville jeg være ret egoistisk. Dem først.

UDEN CORDTEX – NØD LÆRER NØGEN...

Vi havde ikke Cordtex i meget, meget lange perioder. Hvad gør man så, hvis man vil kæmpe for Gud, Konge og Fædreland? Hvis man vil give nazisterne nogen over nakken? Der var to metoder:

HOLGER DANSKE-TEKNIKEN

Den bestod eksempelvis af en ølkasse midt på gulvet i Forum, hvor den forårsagede store skader på bygninger og få på produktionsapparatet. Smededrengene regnede ikke Forum-aktionen for noget, medens hele København omtalte den med begejstring.

Det var Royal Air Force-huerne om igen: stort knald og ringe skrueeffekt i krigsmæssig forstand – men med stor propagandavirkning. De af vore folk, som flygtede til Sverige, skulle, når de blev afhørt af danske politifolk (som også var flygtet til Sverige på grund af deres modstandsarbejde) og svensk politi, blot sige, at de havde sprængt Forum i luften, det var der mindst 500 andre, der også havde.

De blev stemplet som løgnere og fik fred for flere afhøringer.

SMEDEDRENGETEKNIKKEN

Den skæve våbenfordeling stoppede ikke smedene, der brugte følgende metode: Ladningerne kiledes fast i maskinerne, der blev startet, og der blev anvendt gasflasker, iltflasker og brandfarlige væsker.

Det var farligt for os, men det gav et pænt skær på en mørk vinterhimmel og havde vel en vis underholdningsværdi og propagandavirkning. Metoden var effektiv, men tidsrøvende og kunne kun udføres af fagfolk, dvs. folk med sorte negle.

Akademisk Skytteforening og Studentersangkoret kunne bare ikke det der.

Manglen på udstyr var fatal. Vi manglede det rigtige sprængstof, tændingsudstyr, tændsnor, Cordtex og det bevirkede, at vore resultater blev mindre effektive. Det tog alt for lang tid at få bomberne anbragt. Risikomomentet blev derved øget unødvendigt.

Vi styrtede rundt, satte maskinerne i gang (hvem andre end smededrenge kunne det?) og anbragte ladningerne.

Tusinde tanker hvirvlede altid rundt: Hvor har de acetone, fortynder eller andet, der kan give et pænt knald?

Men når arbejdet var gjort, signalerne var givet og vi skulle tænde, blev jeg altid romantisk. Stemningen i fabrikshallen var meget speciel, man var mutters alene, helt modsat, hvad man var vant til, der lød kun maskinernes summen.

Nu skulle man tænde, og hvis man havde gjort et ordentligt arbejde, ville det hele blive sendt ad Helvede til.

Grunden til, at maskinerne skulle dreje rundt, var simpelthen, at store hjul – ofte på flere hundrede kilo – væltede mure og meget andet, når de i løssluppen tilstand blev sendt ud i verdensrummet.